

ATOMIC ENERGY

Peaceful Uses

Agreement Between the UNITED STATES OF AMERICA and NORWAY

Signed at Washington June 11, 2016

with

Agreed Minute

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966
(80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

“ . . . the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence . . . of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof.”

NORWAY

Atomic Energy: Peaceful Uses

*Agreement signed at Washington June 11, 2016;
Entered into force January 19, 2017.
With agreed minute.*

**AGREEMENT FOR COOPERATION
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA
AND
THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF NORWAY
CONCERNING
PEACEFUL USES OF NUCLEAR ENERGY**

The Government of the United States of America and the Government of the Kingdom of Norway (hereinafter referred to individually as "Party" and collectively as "Parties"),

Mindful that both the United States of America and Norway are parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons done at Washington, London, and Moscow July 1, 1968 ("NPT");

Reaffirming their commitment to ensuring that the international development and use of nuclear energy for peaceful purposes are carried out under arrangements which will to the maximum possible extent further the objectives of the NPT;

Affirming their support of the objectives of the International Atomic Energy Agency ("IAEA") and their desire to promote universal adherence to the NPT;

Noting the Parties' support for ongoing bilateral and multilateral efforts, including by the Nuclear Suppliers Group, to combat the proliferation of enrichment and reprocessing technologies;

Noting also the Parties' contributions to the strengthening of nuclear safety and security worldwide, including the protection of the environment and the enhancement of international emergency preparedness and response capabilities;

Considering their close cooperation in the development, use and control of peaceful uses of nuclear energy pursuant to the Revised Agreement for Cooperation Between the Government of the United States of America and the Government of Norway Concerning Peaceful Uses of Nuclear Energy, done at Oslo January 12, 1984;

Desiring to continue and expand their cooperation in this field; and

Mindful that peaceful nuclear activities must be undertaken with a view to protecting the international environment from radioactive, chemical and thermal contamination;

Have agreed as follows:

Article 1
Scope of Cooperation

1. The Parties shall cooperate in the use of nuclear energy for peaceful purposes in

accordance with the provisions of this Agreement and their applicable treaties, national laws, regulations and license requirements.

2. Transfers of information, material, equipment and components under this Agreement may be undertaken directly between the Parties or through authorized persons. Such transfers shall be subject to this Agreement and to such additional terms and conditions as may be agreed by the Parties.

3. Material, equipment and components transferred from the territory of one Party to the territory of the other Party for peaceful purposes, whether directly or through a third country, will be regarded as having been transferred pursuant to the Agreement only upon confirmation, by the appropriate government authority of the recipient Party to the appropriate government authority of the supplier Party, that such material, equipment or components shall be subject to this Agreement.

Article 2 Definitions

For the purposes of this Agreement:

- (a) "Authorized person" means any individual or any entity subject to the jurisdiction of the authorities represented by either Party and authorized by that Party to conduct activities subject to this Agreement but does not include the Parties to this Agreement or the authorities they represent;
- (b) "Byproduct material" means any radioactive material (except special fissionable material) yielded in or made radioactive by exposure to the radiation incident to the process of producing or utilizing special fissionable material;
- (c) "Component" means a component part of equipment or other item so designated by agreement of the Parties;
- (d) "Equipment" means any reactor as a complete unit, other than one designed or used primarily for the formation of plutonium or uranium 233, reactor pressure vessel, reactor calandria, complete control rod drive system, reactor primary coolant pump, on-line reactor fuel charging and discharging machine or any other item so designated by agreement of the Parties;
- (e) "High enriched uranium" means uranium enriched to twenty percent or greater in the isotope 235;
- (f) "Low enriched uranium" means uranium enriched to less than twenty percent in the isotope 235;
- (g) "Major critical component" means any part or group of parts essential to the operation of a sensitive nuclear facility;

- (h) "Material" means source material, special fissionable material or byproduct material, radioisotopes other than byproduct material, or moderator material, or any other such substance so designated by agreement of the Parties;
- (i) "Moderator material" means heavy water, or graphite or beryllium of a purity suitable for use in a reactor to slow down high speed neutrons and increase the likelihood of further fission, or any other such material so designated by agreement of the Parties;
- (j) "Peaceful purposes" include the use of information, material, equipment and components in such fields as research, power generation, medicine, agriculture and industry but do not include use in, research on or development of any nuclear explosive device, or any military purpose;
- (k) "Person" means any individual or any entity subject to the jurisdiction of either Party but does not include the Parties to this Agreement;
- (l) "Previous agreement" means the Revised Agreement for Cooperation Between the Government of the United States of America and the Government of Norway Concerning Peaceful Uses of Nuclear Energy, done at Oslo January 12, 1984, which expired according to its terms July 2, 2014;
- (m) "Reactor" means any apparatus, other than a nuclear weapon or other nuclear explosive device, in which a self-sustaining fission chain reaction is maintained by utilizing uranium, plutonium or thorium, or any combination thereof;
- (n) "Sensitive nuclear facility" means any facility designed or used primarily for uranium enrichment, reprocessing of nuclear fuel, heavy water production, or fabrication of nuclear fuel containing plutonium;
- (o) "Sensitive nuclear technology" means any information (including information incorporated in equipment or an important component) which is not in the public domain and which is important to the design, construction, fabrication, operation or maintenance of any sensitive nuclear facility, or other such information which may be so designated by agreement of the Parties;
- (p) "Source material" means (i) uranium, thorium, or any other material so designated by agreement of the Parties, or (ii) ores containing one or more of the foregoing materials, in such concentration as the Parties may agree from time to time; and
- (q) "Special fissionable material" means (i) plutonium, uranium 233, or uranium enriched in the isotope 235, or (ii) any other material so designated by agreement of the Parties.

Article 3

Transfer of Information

1. Information concerning the use of nuclear energy for peaceful purposes may be transferred. Transfers of information may be accomplished through various means, including reports, data banks, computer programs, conferences, visits and assignments of staff to facilities. Fields which may be covered include, but shall not be limited to the following:
  - (a) development, design, construction, operation, maintenance and use of research, materials testing, experimental, demonstration power, and power reactors and reactor experiments;
  - (b) the use of material in physical and biological research, medicine, agriculture and industry;
  - (c) fuel cycle studies of ways to meet future worldwide peaceful nuclear needs, including multilateral approaches to guaranteeing nuclear fuel supply and appropriate techniques for management of nuclear wastes;
  - (d) safeguards and physical security of materials, equipment and components;
  - (e) health, safety and environmental considerations related to the foregoing; and
  - (f) assessing the role nuclear power may play in national energy plans.
2. This Agreement does not require the transfer of any information that the Parties are not permitted under their respective treaties, national laws, and regulations to transfer.
3. The United States shall not transfer Restricted Data as defined in its Atomic Energy Act of 1954, as amended, under this Agreement.
4. Sensitive nuclear technology shall not be transferred under this Agreement unless provided for by an amendment to this Agreement.

Article 4

Transfer of Material, Equipment and Components

1. Material, equipment and components may be transferred for applications consistent with this Agreement. Any special fissionable material transferred pursuant to this Agreement shall be low enriched uranium except as provided in paragraph 4 of this Article. The Government of the United States of America shall endeavor to take such actions as necessary and feasible to ensure a reliable supply of nuclear fuel to the Government of the Kingdom of Norway, including the export of material on a timely basis.

2. Low enriched uranium may be transferred for use as fuel in reactor experiments and in reactors, for conversion or fabrication, or for such other purposes as may be agreed by the Parties.
3. The quantity of special fissionable material transferred under this Agreement shall not at any time be in excess of the quantity the Parties agree is necessary for any of the following purposes: use in the loading of reactors or in reactor experiments; the reliable efficient, and continuous operation of reactors or conduct of reactor experiments; the storage of special fissionable material necessary for the efficient and continuous operation of reactors or conduct of reactor experiments; the transfer of irradiated nuclear material for storage or disposition; and the accomplishment of such other purposes as may be agreed by the Parties.
4. Small quantities of special fissionable material may be transferred for use as samples, standards, detectors, targets and for such other purposes as the Parties may agree. Transfers pursuant to this paragraph shall not be subject to the quantity limitations in paragraph 3 of this Article.
5. Sensitive nuclear facilities and major critical components shall not be transferred under this Agreement unless provided for by an amendment to this Agreement.

Article 5 Storage and Retransfers

1. Plutonium, uranium 233 (except as contained in irradiated fuel elements), and high enriched uranium transferred pursuant to this Agreement or used in or produced through the use of material or equipment so transferred shall be stored only in a facility to which the Parties agree.
2. Material, equipment and components transferred pursuant to this Agreement and any special fissionable material produced through the use of any such material or equipment shall not be transferred to unauthorized persons or, unless the Parties agree, beyond the recipient Party's territorial jurisdiction.

Article 6 Reprocessing and Enrichment

1. Material transferred pursuant to this Agreement and material used in or produced through the use of material or equipment so transferred shall not be reprocessed unless the Parties agree.
2. Plutonium, uranium 233, high enriched uranium and irradiated source or special fissionable material transferred pursuant to this Agreement, or used in or produced through the use of material or equipment so transferred shall not be otherwise altered in form or content, except by irradiation or further irradiation, post-irradiation examination involving chemical dissolution or separation, disassembly or reassembly of fuel assemblies, or treatment of waste, unless the Parties agree.

3. Uranium transferred pursuant to this Agreement or used in or produced through the use of any material or equipment so transferred shall not be enriched after transfer unless the Parties agree.

Article 7 Physical Security

1. Adequate physical security shall be maintained with respect to any material and equipment transferred pursuant to this Agreement and with respect to any special fissionable material used in or produced through the use of any material or equipment so transferred.

2. To comply with the requirement in paragraph 1 of this Article, each Party shall apply at a minimum measures in accordance with (i) levels of physical protection at least equivalent to the recommendations set forth in IAEA Nuclear Security Series Document 13 entitled "Nuclear Security Recommendations on Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities (INFCIRC/225/Revision 5)" and in any subsequent revision of that document accepted by the Parties, and (ii) the provisions of the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material and any amendments to the Convention that enter into force for both Parties.

3. The adequacy of physical security measures maintained pursuant to this Article shall be subject to review and consultation by the Parties periodically and whenever either Party is of the view that revised measures may be required to maintain adequate physical security.

4. Each Party shall keep the other Party informed through diplomatic channels of those agencies or authorities having responsibility for ensuring that levels of physical security are adequately met and having responsibility for coordinating response and recovery operations in the event of unauthorized use or handling of material subject to this Article. Each Party shall also designate and inform the other Party through diplomatic channels of points of contact within its national authorities to cooperate on matters of out-of-country transportation and other matters of mutual concern.

5. This Article shall be implemented in such a manner as to avoid hampering, delay or undue interference in the Parties' nuclear activities and so as to be consistent with prudent management practices required for the economic and safe conduct of their nuclear programs.

Article 8 No Explosive or Military Application

Material, equipment or components transferred pursuant to this Agreement and material used in or produced through the use of any such material, equipment or components so transferred shall not be used for any nuclear explosive device, for research on or development of any nuclear explosive device, or for any military

purpose.

Article 9 Safeguards

1. Cooperation under this Agreement shall require the application of IAEA safeguards with respect to all nuclear activities within the territory of the Kingdom of Norway, under its jurisdiction or carried out under its control anywhere. Implementation of the safeguards agreement pursuant to Article III (4) of the NPT, referred to in paragraph 2 of this Article, shall be considered to fulfill the requirement stated in the foregoing sentence.
2. Source and special fissionable material transferred to the Kingdom of Norway pursuant to this Agreement and any source or special fissionable material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred shall be subject to safeguards in accordance with the Agreement Between Norway and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards in Connection with the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, done at Vienna March 1, 1972, which entered into force on that date, and the Additional Protocol thereto done at Vienna September 29, 1999, which entered into force May 16, 2000.
3. Source and special fissionable material transferred to the United States pursuant to this Agreement and any source or special fissionable material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred shall be subject to the provisions of the Agreement Between the United States of America and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards in the United States, done at Vienna November 18, 1977, which entered into force on December 9, 1980, and the Additional Protocol thereto, done at Vienna June 12, 1998, which entered into force January 6, 2009.
4. If either Party becomes aware of circumstances which demonstrate that the IAEA for any reason is not or will not be applying safeguards in accordance with the agreement as provided for in paragraph 2 of this Article, to ensure effective continuity of safeguards the Parties shall immediately enter into arrangements which conform with IAEA safeguards principles and procedures and with the coverage required by that paragraph and which provide assurance equivalent to that intended to be secured by the system they replace.
5. Each Party shall take such measures as are necessary to maintain and facilitate the application of safeguards applicable to it provided for under this Article.
6. Each Party shall establish and maintain a system of accounting for and control of all source and special fissionable material transferred pursuant to this Agreement and source material and special fissionable material used in or produced through the use of any material, equipment, or components so transferred. The procedures for this system shall be comparable to those set forth in IAEA document INFCIRC/153 (corrected), or in any revision of that document agreed to by the Parties.

7. Upon the request of either Party, the other Party shall report and permit the IAEA to report to the requesting Party on the status of all inventories of any source and special fissionable material subject to this Agreement and any other material transferred pursuant to this Agreement.

8. The provisions of this Article shall be implemented in such a manner as to avoid hampering, delay or undue interference in the Parties' nuclear activities and so as to be consistent with prudent management practices required for the economic and safe conduct of their nuclear programs.

Article 10 Multiple Supplier Controls

If an agreement between either Party and another nation or group of nations provides such other nation or group of nations rights equivalent to any or all of those set forth under Articles 5 or 6 of this Agreement with respect to material, equipment or components subject to this Agreement, the Parties may, upon the request of either of them, agree that the implementation of any such rights will be accomplished by such other nation or group of nations.

Article 11 Administrative Arrangement

(1) The appropriate Government authorities of both Parties shall establish an Administrative Arrangement to ensure the effective implementation of the Agreement. Such Administrative Arrangement may be changed in writing by the appropriate Government authorities of the Parties.

(2) The principles of fungibility, proportionality and equivalence shall apply to nuclear material subject to this Agreement. Detailed provisions for applying these principles shall be set forth in the Administrative Arrangement.

(3) For purposes of the Administrative Arrangement, each Party shall establish and maintain a system of accounting for and control of all source and special fissionable material transferred pursuant to this Agreement and source material and special fissionable material used in or produced through the use of any material, equipment, or components so transferred. The procedures for this system shall be comparable to those set forth in IAEA document INFCIRC/153 (corrected), or in any revision of that document agreed to by the Parties.

Article 12 Cessation of Cooperation

1. If either Party at any time following entry into force of this Agreement

(a) does not comply with the provisions of Articles 5, 6, 7, 8 or 9 of this Agreement,

or

- (b) terminates, abrogates or materially violates a safeguards agreement with the IAEA,

the other Party shall have the rights to cease further cooperation under this Agreement and to require the return of any material, equipment or components transferred under this Agreement and any special fissionable material produced through their use.

2. If the Kingdom of Norway at any time following entry into force of this Agreement detonates a nuclear explosive device, the Government of the United States of America shall have the same rights as specified in paragraph 1 of this Article, namely, the rights to cease further cooperation under this Agreement and to require return.

3. If either Party exercises its rights under this Article to require the return of any material, equipment or components, it shall, after removal from the territory of the other Party, reimburse the other Party for the fair market value of such material, equipment or components. If this right is exercised, the Parties shall make such other appropriate arrangements as may be required which shall not be subject to any further agreement between the Parties as otherwise contemplated under Articles 5 and 6 of this Agreement.

Article 13 Previous Agreement

Cooperation initiated under the Previous agreement shall continue in accordance with the provisions of this Agreement. The provisions of this Agreement shall apply to material, equipment, and components previously subject to the Previous agreement and such material, equipment, and components shall be considered to have been transferred pursuant to this Agreement. Paragraph 2 of Article 15 of the Previous Agreement shall no longer be effective upon entry into force of this Agreement.

Article 14 Environmental Protection and Emergency Preparedness and Response

The Parties shall consult, with regard to activities under this Agreement, to identify the international environmental implications arising from such activities and shall cooperate in protecting the international environment from radioactive, chemical and thermal contamination arising from peaceful nuclear activities under this Agreement and in related matters of health and safety. To this end, the Parties shall also consult regarding arrangements for emergency preparedness and response.

Article 15
Consultations and Confidentiality

1. The Parties undertake to consult at the request of either Party regarding the implementation of this Agreement and the development of further cooperation in the field of peaceful uses of nuclear energy.
2. The Parties shall take every precaution, to the extent consistent with their respective domestic laws, to protect from public disclosure any information they acquire in the implementation of this Agreement and which, at the time of acquisition, is designated by the supplier Party to be proprietary or confidential. This provision does not alter any obligations the Parties have under their Agreement Relating to the Safeguarding of Classified Information, effected by exchange of notes at Oslo February 26, 1970, as amended.

Article 16
Settlement of Disputes

Any dispute concerning the interpretation or implementation of the provisions of this Agreement shall be promptly negotiated by the Parties with a view to resolving that dispute.

Article 17
Amendment

This Agreement may be amended at any time by agreement of the Parties and in accordance with their applicable requirements.

Article 18
Entry Into Force and Duration

1. This Agreement shall enter into force on the date of the last note in an exchange of diplomatic notes between the Parties informing each other that they have complied with all applicable requirements for its entry into force, and shall remain in force for a period of thirty (30) years. This Agreement may be terminated by either Party on one year's written notice to the other Party.
2. Notwithstanding the suspension, termination or expiration of this Agreement or any cooperation hereunder for any reason, Articles 5, 6, 7, 8, 9 and 12 of this Agreement and the Agreed Minute shall continue in effect so long as any material,

equipment or components subject to these Articles remain in the territory of the Party concerned or under its jurisdiction or control anywhere, or until such time as the Parties agree that such material, equipment or components are no longer useable for any nuclear activity relevant from the point of view of safeguards.

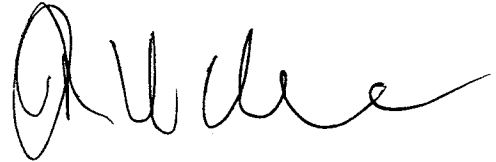
IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being fully authorized, have signed this Agreement.

Done at Washington this 11th day of June, 2016, in duplicate, in the English and Norwegian languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE UNITED STATES OF AMERICA:

Handwritten signature of Thomas M. Countryman in cursive script.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF NORWAY:

Handwritten signature of Ole Lunde in cursive script.

AGREED MINUTE

During the negotiation of the Agreement for Cooperation Between the Government of the United States of America and the Government of the Kingdom of Norway Concerning Peaceful Uses of Nuclear Energy (the "Agreement") signed today, the following understandings, which shall be an integral part of the Agreement, were reached.

Coverage of Agreement

For the purposes of implementing the rights specified in Articles 5, 6, and 7 with respect to special fissionable material produced through the use of material transferred pursuant to the Agreement and not used in or produced through the use of equipment transferred pursuant to the Agreement, such rights shall in practice be applied to that proportion of special fissionable material produced which represents the ratio of transferred material used in the production of the special fissionable material to the total amount of material so used, and similarly for subsequent generations.

With reference to Article 8, it is understood that "military purpose" does not include power to a military base drawn from the civil power network or production of radioisotopes to be used for medical purposes in a military hospital.

Previous Cooperation

It is noted that Article 3 does not alter the practice of mutually beneficial information sharing that has developed between the two countries and that will be continued and, as the Parties may agree, strengthened.

With respect to Article 13, in order to facilitate the application of the provisions of the Agreement to material, equipment and components subject to the Previous agreement, the Parties shall, in cooperation, establish a list of such material, equipment and components.

Storage

Concerning paragraph 1 of Article 5, the Parties note that, in practice, agreement of the Parties would be reflected in authorizations for the transfer of material under the Agreement for specified applications and that this provision would otherwise be exercised with respect to such material only in the event a Party wished to store such material at facilities other than originally specified.

Spent Fuel Disposition

The Parties note their common interest in ensuring that their nuclear cooperation promotes the energy security of each Party and their mutual nonproliferation objectives. In this regard, the Parties agree that source or special fissionable material subject to Articles 5 and 6 may be transferred by Norway for storage and reprocessing to the United Kingdom or France, and also to any other country or destination as agreed upon in writing by the Parties.

- (1) Prior to any such transfer, the Government of the Kingdom of Norway shall provide the Government of the United States of America (the "United States Government") with at least thirty (30) days advance notice of a proposed transfer to allow the United States Government to have sufficient time to obtain confirmation from the receiving country or destination, or from the European Atomic Energy Community (Euratom) in the case of a proposed transfer to France, the United Kingdom, or another country that is a Euratom member state, that the source material or special fissionable material to be transferred will be held within the receiving country, destination, or Euratom, as the case may be, and will be subject to the terms and conditions of the applicable agreement for peaceful nuclear cooperation between the United States Government or a representative organization thereof and the receiving country, destination or Euratom. The Government of the Kingdom of Norway shall not proceed with the proposed transfer until the United States Government notifies the Government of the Kingdom of Norway of its receipt of such confirmation;
- (2) The Government of the Kingdom of Norway shall keep records of any such transfers and shall upon shipment notify the United States Government of each transfer;
- (3) The Government of the Kingdom of Norway shall retain legal control over any plutonium separated as a result of any such transfer and shall obtain the prior written agreement of the United States Government for the transfer of the plutonium to Norway or any other country for any use of the plutonium.
- (4) All such transfers shall be in compliance with the policies, laws, and regulations of the recipient country or destination, including any requirement that indicates a provisional period for the receipt and treatment of irradiated source material or special fissionable material or that the waste produced as a result of the reprocessing be returned to the territory of Norway.

The foregoing understandings concerning fuel disposition may be terminated in whole or in part, if either Party considers that exceptional circumstances of concern from a non-proliferation or security standpoint so require; to the extent time and circumstances permit, the Parties will consult prior to any such termination. Such circumstances include, but are not limited to, a determination by either Party that the foregoing understandings cannot be continued without a significant increase of the risk of proliferation or without jeopardizing its national security.

These understandings concerning spent fuel disposition do not limit the right of the Parties to agree to other activities envisaged in Articles 5 and 6.

OECD Halden Reactor Project

The Parties note the longstanding support of the United States for the OECD Halden Reactor Project, including arrangements for the test irradiation and analysis of United States fuel assemblies in connection with reactor safety research. The Parties confirm that in any cases where the United States has authorized material to be transferred to Norway under the Agreement for specified purposes, which in any particular case include irradiation in the Halden Reactor, as part of the OECD Halden Reactor Project, and the alteration in Norway of such material in form or content, no further agreement would be required pursuant to paragraph 2 of Article 6 for such analysis of the material concerned. In any other situations not covered by the preceding sentence, the United States would give favorable consideration to proposals by Norway pursuant to paragraph 2 of Article 6 that the Parties agree to alteration of material under the fuel analysis program in Norway.

The Parties also confirm that, notwithstanding the provisions of Article 13, any moderator material transferred to Norway under the Agreement for Cooperation Between the Government of the United States of America and the Government of the Norway Concerning Civil Uses of Atomic Energy, signed May 4, 1967, as amended, for use in the Halden Reactor, and special fissionable material produced through its use and not through the use of special fissionable material transferred pursuant to the Agreement or the Previous agreement, shall be subject only to Articles 7, 8, and 9 and that such moderator material shall not be transferred to unauthorized persons or, unless the Parties agree, beyond the territorial jurisdiction of Norway.

Safeguards

If either Party becomes aware of circumstances referred to in paragraph 4 of Article 9 requiring the Parties immediately to enter into arrangements referred to in that paragraph, the Government of the United States of America shall have the rights listed below. These rights shall be suspended if the United States agrees that the need to exercise such rights is being satisfied by the application of IAEA safeguards under arrangements pursuant to paragraph 4 of Article 9.

- (1) To review in a timely fashion the design of any equipment transferred pursuant to the Agreement, or of any facility which is to use, fabricate, process, or store any material so transferred or any special fissionable material used in or produced through the use of such material or equipment;
- (2) To require the maintenance and production of records and of relevant reports for the purpose of assisting in ensuring accountability for material transferred pursuant to the Agreement and any source material or special fissionable material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred;

(3) To designate personnel acceptable to the Government of the Kingdom of Norway who shall have access to all places and data necessary to account for the material in paragraph (2), to inspect any equipment or facility referred to in paragraph (1), and to install any devices and make such independent measurements as may be deemed necessary to account for such material. The Government of the Kingdom of Norway shall not unreasonably withhold its acceptance of personnel designated by the United States under this paragraph. Such personnel shall, if either Party so requests, be accompanied by personnel designated by the Government of the Kingdom of Norway.

With reference to Article 9, it is confirmed that design information relevant to safeguards for new equipment required to be safeguarded under the Agreement shall be provided in a timely fashion to the IAEA upon its request.

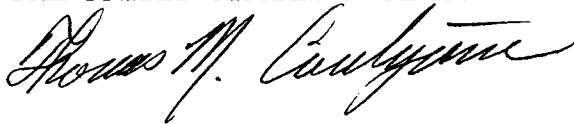
The Parties confirm that paragraph 1 of Article 9 does not in any way alter the Government of the Kingdom of Norway's commitment under the agreement referred to in paragraph 2 of Article 9 or the implementation of that agreement.

With further reference to Article 9, it is understood that the Agreement does not affect the rights or obligations of the United States or the IAEA pursuant to the agreement referred to in paragraph 3 of Article 9 or the implementation of that agreement.

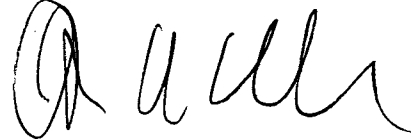
Consultations

The Parties shall consult periodically or at the request of either Party on ways in which their mutual non-proliferation and nuclear energy objectives can best be served. Each Party shall endeavor to avoid taking any actions that significantly alter the basis for cooperation under the Agreement. However, if either Party were to undertake any such actions, it shall endeavor to inform the other Party in advance.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE UNITED STATES OF AMERICA:

FOR THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF NORWAY:

**SAMARBEIDSAVTALE
MELLOM
AMERIKAS FORENTE STATERS REGJERING
OG
KONGERIKET NORGES REGJERING
OM
FREDELIG UTNYTTELSE AV ATOMENERGI**

Amerikas forente staters regjering og Kongeriket Norges regjering (heretter individuelt kalt «part» eller samlet kalt «parter» eller «partene»),

som er klar over at både Amerikas Forente Stater og Norge er part i traktaten om ikke-spredning av kjernefysiske våpen inngått i Washington, London og Moskva 1. juli 1968 (heretter kalt «NPT»),

som på nytt bekrefter sin forpliktelse til å sikre at den internasjonale utvikling og utnyttelse av atomenergi til fredelige formål finner sted i samsvar med ordninger som i størst mulig utstrekning vil fremme NPTs målsettinger,

som bekrefter sin støtte til Det internasjonale atomenergi byrås (IAEAs) målsettinger og deres ønske om å fremme allmenn tilslutning til NPT,

som konstaterer partenes støtte til bilateral og multilateral innsats, blant annet fra Nuclear Suppliers Group, for å bekjempe spredning av anriknings- og gj envinningsteknologi,

som også konstaterer partenes bidrag for å styrke atomsikkerhet i hele verden, herunder vern av miljøet og styrking av internasjonal kriseberedskap og reaksjonsevne,

som tar i betraktning sitt nære samarbeid i utvikling, bruk og kontroll av fredelig utnyttelse av atomenergi i henhold til den reviderte samarbeidsavtalen mellom Amerikas forente staters regjering og Norges regjering om fredelig utnyttelse av atomenergi, inngått i Oslo 12. januar 1984,

som ønsker å fortsette og utvide sitt samarbeid på dette området, og

som er klar over at fredelig atomvirksomhet må gjennomføres med henblikk på å beskytte det internasjonale miljøet mot radioaktiv og kjemisk forurensning og varmekforurensning,

er blitt enige om følgende:

Artikkel 1 Samarbeidets omfang

1. Partene skal samarbeide om utnyttelse av atomenergi til fredelige formål i samsvar med bestemmelsene i denne avtale og deres gjeldende traktater, nasjonale lover og forskrifter samt lisensbetingelser.
2. Overføringer av opplysninger, materiale, utstyr og komponenter i henhold til denne avtale kan foretas direkte mellom partene eller gjennom autoriserte personer. Slike overføringer skal være underlagt denne avtale og de tilleggsvilkår som måtte bli avtalt mellom partene.
3. Materiale, utstyr og komponenter som overføres fra den ene parts territorium til den andre parts territorium for fredelige formål, enten direkte eller gjennom et tredjeland, vil bli ansett som overført i henhold til avtalen bare etter at vedkommende regjeringsmyndigheter hos mottakerparten har bekreftet overfor vedkommende regjeringsmyndigheter hos leveringsparten at slikt materiale, utstyr eller komponenter skal være underlagt denne avtale.

Artikkel 2 Definisjoner

I denne avtale menes med

- a) «autorisert person»: enhver enkeltperson eller ethvert selvstendig organ som er underlagt jurisdiksjonen til myndighetene representert ved en av partene, og som er autorisert av denne parten til å utføre virksomhet i henhold til denne avtale, men omfatter ikke partene i denne avtale eller myndighetene de representerer,
- b) «biprodukt»: ethvert radioaktivt materiale (unntatt særlig spaltbart materiale) som er produsert eller gjort radioaktivt ved bestråling i forbindelse med produksjon eller utnyttelse av særlig spaltbart materiale,
- c) «komponent»: en bestanddel av utstyr eller annen gjenstand som partene er enige om å kalle «komponent»,
- d) «utstyr»: enhver reaktor som fullstendig enhet, bortsett fra reaktorer som hovedsakelig er konstruert for eller benyttes til produksjon av plutonium eller uran-233, reaktortrykketanker, moderatortanker, fullstendige drivsystemer for styrestaver, reaktorhovedkjølepumper, ladnings- og utladningsmaskiner for brensel som fungerer når reaktoren er i drift eller enhver annen gjenstand som partene er enige om å kalle «utstyr»,
- e) «høyenriktet uran»: uran som er anriktet med tjue prosent eller mer av isotopen 235,

- f) «lavanriktet uran»: uran som er anriktet med mindre enn tjue prosent av isotopen 235,
- g) «hovedkomponent»: enhver del eller gruppe av deler som er av vesentlig betydning for driften av et sensitivt atomanlegg,
- h) «materiale»: utgangsmateriale, særlig spaltbart materiale eller biprodukt, radioisotoper utenom biprodukt, moderatormateriale, eller ethvert annet slikt stoff som partene er enige om å kalle «materiale»,
- i) «moderatormateriale»: tungtvann, eller grafitt eller beryllium med en renhet som egner seg til bruk i en reaktor for å bremse hurtige nøytroner og øke sannsynligheten for ytterligere spaltning, eller ethvert annet materiale av denne typen som partene er enige om å kalle «moderatormateriale»,
- j) «fredelige formål»: blant annet bruk av opplysninger, materiale, utstyr og komponenter innenfor forskning, kraftproduksjon, medisin, landbruk og industri, men omfatter ikke bruk i, forskning om eller utvikling av noen form for kjernefysisk sprenginnretning eller militære formål,
- k) «person»: enhver enkeltperson eller ethvert selvstendig organ som er underlagt en av partenes jurisdiksjon, men omfatter ikke partene i denne avtale,
- l) «tidligere avtale»: revidert samarbeidsavtale mellom Amerikas forente staters regjering og Norges regjering om fredelig utnyttelse av atomenergi, inngått i Oslo 12. januar 1984, som utløp i henhold til sine vilkår 2. juli 2014,
- m) «reaktor»: ethvert apparat, bortsett fra et atomvåpen eller en annen kjernefysisk sprenginnretning, der det foregår en kjedereaksjon som opprettholder seg selv gjennom spaltning av uran, plutonium eller thorium eller gjennom enhver kombinasjon av disse stoffene,
- n) «sensitivt atomanlegg»: ethvert anlegg som hovedsakelig er konstruert eller benyttes til urananrikning, gjenvinning av kjernebrensel, tungtvannsproduksjon eller fremstilling av kjernebrensel som inneholder plutonium,
- o) «sensitiv atomteknologi»: enhver opplysning (herunder opplysninger som inngår i utstyr eller i en viktig komponent) som ikke er offentlig tilgjengelig, og som er av betydning for konstruksjon, bygging, fremstilling, drift eller vedlikehold av ethvert sensitivt atomanlegg, eller enhver annen opplysning som partene er enige om å kalle «sensitiv atomteknologi»,
- p) «utgangsmateriale»: i) uran, thorium eller ethvert annet materiale som partene er

enige om å kalle «utgangsmateriale», eller ii) malm som inneholder ett eller flere av de forannevnte materialer, i den konsentrasjon partene til enhver tid måtte avtale, og

- q) «særlig spaltbart materiale»: i) plutonium, uran-233 eller uran anrikt med isotopen 235, eller ii) ethvert annet materiale som partene er enige om å kalle «særlig spaltbart materiale».

Artikkel 3 Overføring av opplysninger

1. Opplysninger om utnyttelse av atomenergi til fredelige formål kan overføres. Opplysninger kan overføres med ulike midler, herunder rapporter, databanker, dataprogrammer, konferanser, besøk og ansettelse av personale ved anlegg. Områder som kan dekkles, omfatter, men skal ikke begrenses til, følgende:

- a) utvikling, konstruksjon, bygging, drift, vedlikehold og bruk av forskningsreaktorer, materialprøvingsreaktorer, eksperimentelle reaktorer, demonstrasjonskraftreaktorer, kraftreaktorer og reaktoreksperimenter,
  - b) bruk av materiale i fysisk og biologisk forskning, medisin, landbruk og industri,
  - c) brenselkretsløpsstudier av måter å dekke fremtidige globale fredelige atomenergi behov på, herunder multilaterale tiltak for å sikre tilførsel av atombrensel og hensiktsmessige teknikker for håndtering av atomavfall,
  - d) sikkerhetskontroll og fysisk sikring av materiale, utstyr og komponenter,
  - e) helse-, sikkerhets- og miljøhensyn i tilknytning til det foregående, og
  - f) vurdering av den rolle atomkraft kan komme til å spille i nasjonale energiplaner.
2. Denne avtale krever ikke overføring av noen opplysninger som partene ikke har adgang til å overføre i henhold til deres respektive traktater samt nasjonale lover og forskrifter.

3. De forente stater skal ikke i henhold til denne avtale overføre opplysninger underlagt restriksjoner, som definert i deres atomenergilog av 1954 med endringer.

4. Sensitiv atomteknologi skal ikke overføres i henhold til denne avtale, med mindre det fastsettes ved endring av denne avtale.

Artikkel 4

Overføring av materiale, utstyr og komponenter

1. Materiale, utstyr og komponenter kan overføres til bruk som er i samsvar med denne avtale. Ethvert særlig spaltbart materiale som overføres i henhold til denne avtale, skal være lavanriktet uran, med unntak av det som er fastsatt i nr. 4 i denne artikkel. Amerikas forente staters regjering skal søke å treffe de tiltak som er nødvendige og gjennomførbare for å sikre en pålitelig tilførsel av kjernebrensel til Kongeriket Norges regjering, herunder å eksportere materiale i god tid.
2. Lavanriktet uran kan overføres til bruk som brensel for reaktoreksperimenter og i reaktorer, til omdanning eller fremstilling, eller til andre formål som måtte bli avtalt mellom partene.
3. Mengden av særlig spaltbart materiale som overføres i henhold til denne avtale, skal ikke på noe tidspunkt overstige den mengde som partene er enige om som nødvendig til noen av de følgende formål: bruk til lading av reaktorer eller i reaktoreksperimenter, pålitelig, effektiv og kontinuerlig drift av reaktorer eller gjennomføring av reaktoreksperimenter, lagring av særlig spaltbart materiale som er nødvendig for effektiv og kontinuerlig drift av reaktorer eller gjennomføring av reaktoreksperimenter, overføring av bestrålt nukleært materiale for lagring eller rådighet, og gjennomføring av andre formål som måtte bli avtalt mellom partene.
4. Små mengder særlig spaltbart materiale kan overføres til bruk som prøver, standarder, detektorer, targets og andre formål som partene måtte bli enige om. Overføringer i henhold til dette nummer skal ikke være underlagt mengdebegrensningene i nr. 3 i denne artikkel.
5. Sensitive atomanlegg og hovedkomponenter skal ikke overføres i henhold til denne avtale med mindre dette fastsettes ved endring av avtalen.

Artikkel 5

Lagring og videreføring

1. Plutonium, uran-233 (med unntak av det som befinner seg i bestrålte brenselelementer) og høyanriktet uran som overføres i henhold til denne avtale eller benyttes i eller produseres ved bruk av materiale eller utstyr som således overføres, skal bare lagres i et anlegg som partene blir enige om.
2. Materiale, utstyr og komponenter som overføres i henhold til denne avtale, og eventuelt særlig spaltbart materiale som produseres ved bruk av ethvert slikt materiale eller utstyr, skal ikke overføres til uautoriserte personer eller, med mindre partene er enige, utenfor mottakerpartens territoriale jurisdiksjon.

Artikkel 6 Gjenvinning og anriking

1. Materiale som overføres i henhold til denne avtale, og materiale som benyttes i eller produseres ved bruk av materiale eller utstyr som således overføres, skal ikke gjenvinnes med mindre partene er enige.
2. Plutonium, uran-233, høyanriket uran og bestrålt utgangsmateriale, eller særlig spaltbart materiale som overføres i henhold til denne avtale eller benyttes i eller produseres ved bruk av materiale eller utstyr som således overføres, skal ikke forandres i form eller innhold, unntatt ved bestråling eller ytterligere bestråling, etter- bestrålingsundersøkelse som involverer kjemisk oppløsning eller separering, demontering eller sammensetning av brenselspatroner eller behandling av avfall, med mindre partene er enige.
3. Uran som overføres i henhold til denne avtale eller benyttes i eller produseres ved bruk av ethvert materiale eller utstyr som således overføres, skal ikke anrikes etter overføring, med mindre partene er enige.

Artikkel 7 Fysisk sikring

1. Tilstrekkelig fysisk sikring skal opprettholdes med hensyn til ethvert materiale og utstyr som overføres i henhold til denne avtale, og med hensyn til ethvert særlig spaltbart materiale som benyttes i eller produseres ved bruk av ethvert materiale eller utstyr som således overføres.
2. For å oppfylle kravene i nr. 1 i denne artikkel skal hver part som et minimum anvende tiltak i samsvar med i) nivåer for fysisk sikring som skal gi beskyttelse minst tilsvarende anbefalingene fastsatt i IAEA Nuclear Security Series No 13 «Nuclear Security Recommendations on Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities (INFCIRC/225/Revision 5)» eller i enhver revisjon av dette dokumentet som partene har akseptert, og ii) bestemmelsene i konvensjonen om fysisk beskyttelse av nukleært materiale og enhver endring av konvensjonen som trer i kraft for begge parter.
3. Tilstrekkeligheten av de fysiske sikringstiltak som opprettholdes i henhold til denne artikkel, skal kontrolleres av og drøftes mellom partene regelmessig samt hver gang en av partene er av den oppfatning at reviderte tiltak kan være nødvendige for å opprettholde tilstrekkelig fysisk sikring.
4. Hver part skal gjennom diplomatiske kanaler holde den annen part underrettet om de organer eller myndigheter som har ansvaret for å sikre at kravene til fysisk sikring er

tilstrekkelig oppfylt, og som har ansvaret for å koordinere mottiltak og tiltak for å få tilbake materiale ved tilfeller av ikke-autorisert bruk eller håndtering av materiale underlagt denne artikkel. Hver part skal også gjennom diplomatiske kanaler utpeke og underrette den annen part om kontaktpunkter innenfor dens nasjonale myndigheter som skal samarbeide om spørsmål som gjelder transport ut av landet, samt andre spørsmål av gjensidig interesse.

5. Denne artikkel skal gjennomføres på en slik måte at vanskeliggjøring, forsinkelse eller unødig innblanding i partenes atomvirksomhet unngås og i samsvar med den veloverveide administrasjonspraksis som er nødvendig for at deres atomprogrammer kan gjennomføres på en økonomisk og sikker måte.

Artikkel 8

Ingen anvendelse til sprengning eller til militært formål

Materiale, utstyr eller komponenter som overføres i henhold til denne avtale, og materiale som benyttes i eller produseres ved bruk av ethvert slikt materiale, utstyr eller komponenter som således overføres, skal ikke brukes til noen form for kjernefysisk sprenginnretning, og heller ikke til forskning om eller utvikling av noen form for kjernefysisk sprenginnretning eller til noe militært formål.

Artikkel 9

Sikkerhetskontroll

1. Samarbeid i henhold til denne avtale betinger at IAEAs sikkerhetskontroll kommer til anvendelse på all atomvirksomhet innenfor Kongeriket Norges territorium, under dets jurisdiksjon eller utført under dets kontroll hvor som helst. Gjennomføringen av avtalen om sikkerhetskontroll i henhold til artikkel III (4) i NPT, som nevnt i nr. 2 i denne artikkel, skal anses å oppfylle kravene fastsatt i foregående punktum.

2. Utgangsmateriale og særlig spaltbart materiale som overføres til Kongeriket Norge i henhold til denne avtale, og ethvert utgangsmateriale eller særlig spaltbart materiale som benyttes i eller produseres ved bruk av ethvert materiale, utstyr eller komponenter som således overføres, skal være underlagt sikkerhetskontroll i samsvar med avtalen mellom Norge og Det internasjonale atomenergibyrå om utføring av sikkerhetskontroll i forbindelse med traktaten om ikke-spredning av kjernefysiske våpen, som ble inngått i Wien 1. mars 1972 og trådte i kraft samme dato, og tilhørende tilleggsprotokoll til nevnte avtale, som ble inngått i Wien 29. september 1999 og trådte i kraft 16. mai 2000.

3. Utgangsmateriale og særlig spaltbart materiale som overføres til De forente stater i henhold til denne avtale, og ethvert utgangsmateriale eller særlig spaltbart materiale som benyttes i eller produseres ved bruk av ethvert materiale, utstyr eller komponenter som således overføres, skal være underlagt bestemmelsene i avtalen mellom Amerikas forente stater og Det internasjonale atomenergibyrå om utføring av sikkerhetskontroll i De forente

stater, som ble inngått i Wien 18. november 1977 og trådte i kraft 9. desember 1980, og tilhørende tilleggsprotokoll som ble inngått i Wien 12. juni 1998 og trådte i kraft 6. januar 2009.

4. Dersom en av partene blir oppmerksom på forhold som viser at IAEA av noen som helst grunn ikke tar eller kommer til å ta i bruk sikkerhetskontroll i samsvar med avtalen som fastsatt i nr. 2 i denne artikkel, skal partene, for å sikre effektiv kontinuitet i sikkerhetskontrollen, umiddelbart avtale ordninger som er i samsvar med prinsippene og fremgangsmåtene for IAEAs sikkerhetskontroll, og som har den dekning som nevnte nummer fordrer og gir en sikkerhet tilsvarende den som gis av systemet de erstatter.

5. Hver part skal treffe de tiltak som er nødvendige for å opprettholde og lette utførelsen av den sikkerhetskontroll som gjelder for parten, som fastsatt i henhold til denne artikkel.

6. Hver part skal opprette og opprettholde et system for å gjøre rede for og kontrollere alt utgangsmateriale og særlig spaltbart materiale som overføres i henhold til denne avtale, og utgangsmateriale og særlig spaltbart materiale som benyttes i eller produseres ved bruk av ethvert materiale, utstyr eller komponenter som således overføres. Fremgangsmåtene for dette systemet skal være i samsvar med dem som er fastsatt i IAEAs dokument INFCIRC/153 (korrigert) eller i en eventuell revisjon av dette dokumentet som partene er blitt enige om.

7. På anmodning fra en av partene skal den annen part rapportere og tillate IAEA å rapportere til den anmodende part om status for alle beholdninger av ethvert utgangsmateriale og særlig spaltbart materiale som er underlagt denne avtale, samt ethvert annet materiale som overføres i henhold til denne avtale.

8. Bestemmelsene i denne artikkel skal gjennomføres på en måte som unngår vanskeliggjøring, forsinkelse eller unødig innblanding i partenes atomvirksomhet, og som er i samsvar med den veloverveide administrasjonspraksis som er nødvendig for at deres atomprogram mer kan gjennomføres på en økonomisk og sikker måte.

Artikkel 10 Flersidig leverandørkontroll

Dersom en avtale mellom en av partene og en annen nasjon eller en gruppe av nasjoner gir en annen nasjon eller gruppe av nasjoner rettigheter som tilsvarer noen av eller alle dem som er fastsatt i avtalens artikkel 5 eller 6 med hensyn til materiale, utstyr eller komponenter underlagt denne avtale, kan partene, etter anmodning fra en av dem, avtale at vedkommende andre nasjon eller gruppe av nasjoner iverksetter disse rettighetene.

Artikkel 11 Administrative ordning

1. Vedkommende regjeringsmyndigheter fra begge parter skal etablere en administrativ ordning for å sikre effektiv gjennomføring av avtalen. En slik administrativ ordning kan endres skriftlig av partenes vedkommende regjeringsmyndigheter.
2. Prinsippene om ombyttelighet, proporsjonalitet og ekvivalens skal gjelde for nukleært materiale underlagt denne avtale. Nærmere bestemmelser om anvendelsen av disse prinsippene skal fastsettes i den administrative ordningen.
3. Med henblikk på den administrative ordningen skal hver part opprette og opprettholde et system for å gjøre rede for og kontrollere alt utgangsmateriale og særlig spaltbart materiale som overføres i henhold til denne avtale, og utgangsmateriale og særlig spaltbart materiale som benyttes i eller produseres ved bruk av ethvert materiale, utstyr eller komponenter som således overføres. Fremgangsmåtene for dette systemet skal være i samsvar med dem som er fastsatt i IAEAs dokument INFCIRC/153 (korrigert) eller i en eventuell revisjon av dette dokumentet som partene er blitt enige om.

Artikkel 12 Opphør av samarbeid

1. Dersom en part på noe tidspunkt etter at denne avtale er trådt i kraft
  - (a) ikke retter seg etter bestemmelsene i artikkel 5, 6, 7, 8 eller 9 i denne avtale, eller
  - (b) sier opp, avskaffer eller på vesentlig måte krenker avtalen med IAEA om sikkerhetskontroll,

skal den annen part ha rett til å stanse ytterligere samarbeid i henhold til denne avtale og til å kreve tilbakelevering av ethvert materiale, utstyr eller komponenter som overføres i henhold til denne avtale, og av alt særlig spaltbart materiale som produseres ved deres bruk.

2. Dersom Kongeriket Norge på noe tidspunkt etter at denne avtale er trådt i kraft detonerer en kjernefysisk sprenginnretning, skal Amerikas forente staters regjering ha de samme rettigheter som fastsatt i nr. 1 i denne avtale, det vil si rett til å avslutte videre samarbeid i henhold til denne avtale og til å kreve tilbakelevering.

3. Dersom en part i henhold til denne artikkel utøver sine rettigheter til å kreve tilbakelevering av materiale, utstyr eller komponenter, skal den, etter at dette er iijernet fra den annen parts territorium, betale tilbake til den annen part den rimelige markedsverdien for slikt materiale, utstyr eller komponenter. Dersom denne retten utøves, skal partene innføre andre hensiktsmessige ordninger som måtte være nødvendige, og som ikke skal være gjenstand for ytterligere avtale mellom partene slik artikkel 5 og 6 i denne avtale ellers åpner for.

Artikkel 13 Tidligere avtale

Samarbeid som er iverksatt i henhold til den tidligere avtalen, skal fortsette i samsvar med bestemmelsene i denne avtale. Bestemmelsene i denne avtale skal gjelde for materiale, utstyr og komponenter underlagt den tidligere avtalen, og slikt materiale, utstyr og komponenter skal anses å ha blitt overført i henhold til denne avtale. Artikkel 15 nr. 2 i den tidligere avtalen skal ikke lenger gjelde etter at denne avtale er trådt i kraft.

Artikkel 14 Miljøvern, kriseberedskap og krisehåndtering

Når det gjelder virksomhet i henhold til denne avtale, skal partene konsultere hverandre for å bestemme virksomhetens betydning for miljøet internasjonalt, og samarbeide for å beskytte det internasjonale miljøet mot radioaktiv og kjemisk forensning og varmemeforurensning som stammer fra fredelig atomvirksomhet i henhold til denne avtale, og samarbeide om beslektede helse- og sikkerhetsspørsmål. For dette formål skal partene også konsultere hverandre om ordninger for kriseberedskap og krisehåndtering.

Artikkel 15 Konsultasjoner og fortrolighet

1. Partene forplikter seg til å konsultere hverandre på anmodning fra en part når det gjelder gjennomføringen av denne avtale og utviklingen av videre samarbeid om fredelig bruk av atomenergi.
2. I den utstrekning dette er i samsvar med deres respektive nasjonale lovgivning, skal partene treffe alle forholdsregler for å beskytte enhver opplysning som de mottar under gjennomføringen av denne avtale, og som på mottakelsestidspunktet betegnes av leverandørparten som varemerkebeskyttet eller konfidensiell. Denne bestemmelsen endrer ikke eventuelle forpliktelser som partene har i henhold til deres avtale om beskyttelse av gradert informasjon, effektivert ved noteutveksling i Oslo 26. februar 1970, med endringer.

Artikkel 16
Tvisteløsning

Enhver tvist som gjelder fortolkning eller gjennomføring av bestemmelsene i denne avtale, skal omgående forhandles mellom partene med sikte på å løse tvisten.

Artikkel 17
Endringer

Denne avtale kan til enhver tid endres etter avtale mellom partene og i samsvar med deres gjeldende regler.

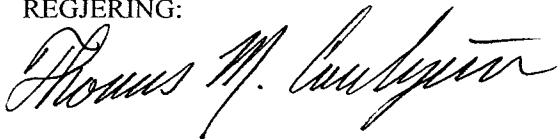
Artikkel 18
Ikrafttredelse og varighet

1. Denne avtale trer i kraft på datoen for den siste noten i en diplomatisk noteveksling mellom partene, som således underretter hverandre om at de har oppfylt alle gjeldende krav til avtalens ikrafttredelse, og skal forbli i kraft i et tidsrom på tretti (30) år. Denne avtale kan sies opp av begge parter med ett års skriftlig varsel til den annen part.
2. Uten hensyn til suspensjon, oppsigelse eller utløp av denne avtale eller til et hvilket som helst samarbeid under denne avtale av hvilken som helst grunn, skal artikkel 5, 6, 7, 8, 9 og 12 i avtalen og det omforente memorandum forbli i kraft så lenge det fortsatt finnes materiale, utstyr eller komponenter som er underlagt disse artikler, på vedkommende parts territorium eller under dens jurisdiksjon eller kontroll hvor som helst, eller inntil partene blir enige om at slikt materiale, utstyr eller komponenter ikke lenger er anvendelig til noen form for atomvirksomhet som er relevant fra et sikkerhetskontrollmessig synspunkt. SOM BEKREFTELSE PÅ DETTE har de undertegnede, som er gitt behørig fulmakt til det, undertegnet denne avtale.

Utferdiget i Washington den 11 June, 2016.

i to eksemplarer på engelsk og norsk, med samme gyldighet for begge tekster.

FOR AMERIKAS FORENTE STATERS
REGJERING:

FOR KONGERIKET NORGES
REGJERING:

OMFORENT MEMORANDUM

Under forhandlingene om samarbeidsavtalen mellom Amerikas forente staters regjering og Kongeriket Norges regjering om fredelig utnyttelse av atomenergi (heretter kalt «avtalen») undertegnet i dag nådde partene fram til følgende forståelser, som skal utgjøre en integrert del av avtalen.

Avtalens virkeområde

I den hensikt å iverksette rettighetene fastsatt i artikkel 5, 6 og 7 med hensyn til særlig spaltbart materiale produsert ved bruk av materiale som er overført i henhold til avtalen, og som ikke benyttes i eller produseres ved bruk av utstyr som er overført i henhold til avtalen, skal slike rettigheter i praksis gjelde for den mengde av det produserte særlige spaltbare materialet som beregnes ut fra forholdet mellom overført materiale som benyttes i produksjonen av særlig spaltbart materiale, og den totale mengde av materiale som er benyttet på en slik måte, og på samme måte for etterfølgende generasjoner.

Med henvisning til artikkel 8 er det enighet om at «militært formål» ikke omfatter kraft som overføres fra det sivile nettet til en militærbase, eller produksjon av radioisotoper til bruk for medisinske formål ved et militært sykehus.

Tidligere samarbeid

Det bemerkes at artikkel 3 ikke endrer den praksis med hensyn til gjensidig fordelaktig utveksling av opplysninger som har utviklet seg mellom de to land, og som vil videreføres og, slik partene måtte avtale, styrkes.

Med hensyn til artikkel 13 skal partene, for å lette anvendelsen av bestemmelsene i denne avtale på materiale, utstyr og komponenter som omfattes av den tidligere avtalen, i samarbeid utarbeide en liste over slikt materiale, utstyr og komponenter.

Lagring

Med hensyn til artikkel 5 nr. 1 bemerker partene at avtalen mellom dem i praksis vil komme til uttrykk i tillatelser til overføring av materiale i henhold til avtalen for bestemt bruk, og at denne bestemmelsen for øvrig bare vil bli anvendt med hensyn til slikt materiale i tilfelle en part ønsker å lagre slikt materiale i andre anlegg enn i dem som opprinnelig er bestemt.

Rådighet over brukt brensel

Partene merker seg at de har felles interesse av å sikre at deres kjernefysiske samarbeid fremmer begges sikkerhet på energiområdet og deres gjensidige ikke- spredningsformål. I denne forbindelse er partene enige om at utgangsmateriale eller særlig spaltbart materiale som er underlagt artikkel 5 og 6, kan overføres av Norge til Storbritannia eller Frankrike for lagring og gjenvinning, og også til ethvert annet land eller bestemmelsessted som partene skriftlig blir enige om.

- 1) Før enhver slik overføring skal Kongeriket Norges regjering gi Amerikas forente staters regjering minst tretti (30) dagers forhåndsvarsel før en foreslått overføring finner sted, slik at Amerikas forente staters regjering får tilstrekkelig tid til å motta bekreftelse fra mottakerlandet eller bestemmelsesstedet eller fra Det europeiske atomenergifelleskap (Euratom) ved en foreslått overføring til Frankrike, Storbritannia eller et annet land som er medlem av Euratom, på at utgangsmateriale eller særlig spaltbart materiale som skal overføres, vil holdes innenfor mottakerlandet, bestemmelsesstedet eller Euratom, slik situasjonen kan være, og vil være underlagt vilkår og betingelser i den gjeldende avtalen for fredelig atomsamarbeid mellom Amerikas forente staters regjering eller en tilhørende representerende organisasjon og mottakerlandet, bestemmelsesstedet eller Euratom. Kongeriket Norges regjering skal ikke gå videre med den foreslåtte overføringen før Amerikas forente staters regjering underretter Kongeriket Norges regjering om at slik bekreftelse er mottatt.
- 2) Kongeriket Norges regjering skal registrere enhver slik overføring, og underrette Amerikas forente stater om enhver slik overføring når transporten finner sted.
- 3) Kongeriket Norges regjering skal beholde juridisk rådighet over alt plutonium som separeres som følge av en slik overføring, og skal på forhånd innhente skriftlig samtykke fra Amerikas forente staters regjering til at plutoniumet overføres til Norge eller et annet land, og til en hvilken som helst bruk av plutoniumet.
- 4) All slik overføring skal være i samsvar med retningslinjer og nasjonale lover og forskrifter i mottakerlandet eller på bestemmelsesstedet, herunder ethvert krav som indikerer en midlertidig periode for mottak og behandling av bestrålt utgangsmateriale eller særlig spaltbart materiale, eller at avfall produsert etter gjenvinning returneres til Norges territorium.

Ovenstående forståelser om rådighet over brensel kan helt eller delvis bringes til opphør dersom en av partene er av den oppfatning at spesielle forhold som gir grunn til bekymring fra et ikke-spredningssynspunkt eller et sikkerhetsmessig synspunkt, tilsier det; i den grad tiden og forholdene tillater det, skal partene konsultere hverandre før et slikt opphør. Slike forhold omfatter, men er ikke begrenset til, at en av partene bestemmer at ovenstående forståelser ikke kan fortsettes uten at det foreligger en betydelig økt risiko for spredning eller uten at den nasjonale sikkerhet settes i fare.

Disse forståelsene om rådighet over brukt brensel begrenser ikke partenes rett til å avtale annen virksomhet som forutsatt i artikkel 5 og 6.

OECD-Halden-reaktorprosjektet

Partene merker seg den langvarige støtten fra De forente stater til OECD-Halden-reaktorprosjektet, herunder ordninger for forsøksbestråling og analyser av De forente staters brenselknipper i samband med De forente staters reaktorsikkerhetsforskning. Partene bekrefter at i alle tilfeller der De forente stater har gitt tillatelse til at materiale i henhold til avtalen blir overført til Norge til bestemte formål som i ethvert bestemt tilfelle omfatter bestråling i Halden-reaktoren, som del av OECD-Halden-reaktorprosjektet, samt forandring i Norge av slikt materiale i form eller innhold, vil det i henhold til artikkel 6 nr. 2 ikke være nødvendig med ytterligere avtale for slike analyser av vedkommende materiale. I alle andre situasjoner som ikke omfattes av foregående punktum, vil De forente stater gi forslag fra Norge en gunstig behandling i henhold til artikkel 6 nr. 2 om at partene kommer til enighet om forandring av materiale under brenselanalyseprogrammet i Norge.

Partene bekrefter også, uten hensyn til bestemmelsene i artikkel 13, at moderatormateriale som blir overført til Norge i henhold til samarbeidsavtalen mellom Amerikas forente staters regjering og Norges regjering om sivil bruk av atomenergi, undertegnet 4. mai 1967, med endringer, for bruk i Halden-reaktoren, og særlig spaltbart materiale som blir produsert ved bruk av materialet og ikke ved bruk av særlig spaltbart materiale som er overført i henhold til avtalen eller den tidligere avtalen, bare skal være underlagt artikkel 7, 8 og 9, og at denne form for moderatormateriale ikke skal overføres til ikke-autoriserte personer eller, med mindre partene er enige, utenfor Norges territoriale jurisdiksjon.

Sikkerhetskontroll

Dersom en av partene får kjennskap til forhold som nevnt i artikkel 9 nr. 4 som umiddelbart krever at partene avtaler ordninger som omhandlet i nevnte nummer, skal Amerikas forente staters regjering ha de rettigheter som er oppført nedenfor. Disse rettighetene skal suspenderes dersom De forente stater er enige i at behovet for å utøve dem blir tilstrekkelig ivaretatt ved anvendelse av IAEAs sikkerhetskontroll under ordninger i henhold til artikkel 9 nr. 4.

- 1) I god tid å kontrollere konstruksjonen av ethvert utstyr som overføres i henhold til avtalen, eller av ethvert anlegg som skal bruke, fremstille, behandle eller lagre ethvert materiale som således overføres, eller ethvert særlig spaltbart materiale som benyttes i eller produseres ved bruk av slikt materiale eller utstyr.
- 2) Å kreve at opptegnelser og relevante rapporter føres og fremlegges for dermed å medvirke til å sikre at det holdes oversikt over materiale som overføres i henhold til avtalen, og over ethvert utgangsmateriale eller særlig spaltbart materiale som benyttes i eller produseres ved bruk av ethvert materiale, utstyr eller

komponenter som således er overført,

3) Å utpeke personell som kan godkjennes av Kongeriket Norges regjering, og som skal ha adgang til alle steder og opplysninger som er nødvendige for å holde rede på materialet nevnt i nr. 2), å inspisere ethvert utstyr eller anlegg som nevnt i nr. 1), og å installere enhver innretning og foreta de uavhengige målinger som måtte anses nødvendige for å holde rede på materialet. Kongeriket Norges regjering skal ikke på urimelig måte tilbakeholde sin godkjenning av personell som er utpekt av De forente stater i henhold til dette nummer. Dersom en av partene anmoder om det, skal slikt personell ledsages av personell utpekt av Kongeriket Norges regjering.

Under henvisning til artikkel 9 bekreftes det at konstruksjonsopplysninger som er relevante for sikkerhetskontroll av nytt utstyr som skal underlegges sikkerhetskontroll i henhold til avtalen, i god tid skal fremlegges for IAEA etter dets anmodning.

Partene bekrefter at artikkel 9 nr. 1 ikke på noen måte endrer Kongeriket Norges regjerings forpliktelse i henhold til avtalen nevnt i artikkel 9 nr. 2 eller gjennomføringen av nevnte avtale.

Med videre henvisning til artikkel 9 er det enighet om at avtalen ikke påvirker De forente staters eller IAEAs rettigheter eller forpliktelser i henhold til avtalen nevnt i artikkel 9 nr. 3 eller gjennomføringen av nevnte avtale.

Konsultasjoner

Partene skal regelmessig, eller når en part anmoder om det, konsultere hverandre om hva som best kan tjene deres gjensidige målsettinger med hensyn til ikke-spredning og atomenergi. Hver part skal søke å unngå å treffe tiltak som vesentlig endrer grunnlaget for samarbeid etter denne avtale. Imidlertid skal en part, dersom den skulle gjennomføre slike tiltak, søke å underrette den annen part på forhånd.

FOR AMERIKAS FORENTE STATERS
REGJERING:

FOR KONGERIKET NORGES
REGJERING:

